

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.
PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
MÜLLER KÁROLY

Főszerkesztő:
Dr SIMA ISTVÁN

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:

1. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.

Postatakarékpénztárral csekkházi: 52.666.

TESSEDIK SÁMUEL SZÜLETÉSÉNEK 200. ÉVÉBEN

Közösségi érzés

Mindnyájan a legnagyobb elismerés hangján szólunk nagy szövetségünk népének kiváló közösségi érzéséről, mellyel a nagy nemzet minden fia — elsőől az utolsóig, a végső győzelem érdekében — alárendeli magát az egyetemes célnak, vállalja az összes korlátozásokat, nem keres magának kivételezéseket, mert tudja, hogy minden csekélységgel — amit a közösségtől elvon — a győzelem esélyeiből emeli ki egy-egy tartótéglát darabot.

Meg vagyunk győződve, hogy ilyen összefogással biztos a győzelem, és miközben magasztaljuk a német nép csodálatos közösségi érzését és mély felelősségérzetét, addig nálunk legfeljebb arról lehet szó, hogy ez az érzés még nincs kellőképpen kifejlődve. Már Széchenyi is panaszkodik Hunnia című művében, hogy „Nem mutathat fel a magyar igaz áldozatot. Az áldozat nevet csak az a tett érdemli meg, mely fájdalmak, vesztések, sanyarúságok árába kerül, s legkisebb jutalma sincs.”

Prohászka Ottokár püspök szomorúan állapítja meg: „Késervesen kellett tapasztalnom, mily kevés szociális érzék lakik magyar népben. Nem érti át kötelességét, mely embert emberhez, embert a közhöz fűz. Az önzés utolsó porcikáinkig átjár bennünket...”

A közösségi érzés hiányát a legkézzelfoghatóbban bizonyítja például az is, hogy a múlt évben 10 millió métermáza búzából csak 2 milliót ajánlottak fel önként, a legtöbbet visszatarították feleslegeiket és katonai osztagok — milliós költségek mellett — váltak szükségessékké a — talán téves jószándékokból visszatarított — készletek előkeresésére...

Pedig ma már ott tartunk, hogy a közösségi érzésből fakadó áldozatvállalás nélkül nincs győzelem, nincsen jövő, nincsen élet. A tatárjárás alatt a főurak szintén megtagadták a közösségi érzést, kivonták magukat az egységes összefogás alól. S mi lett a végük? Egyenként elnyelte őket a tatárok áradata, elveszett az ország és elveszték ők is.

Ma, amikor a külső front mellett és mögött olyan fontos a belső lelki és gazdasági front, kétszeresen szükséges közösségi életünk hiányainak pótlása.

Egy angol vezető politikus mondotta: „Mindenkinek áldozattal kell hozzájárulni a sikerhez.” Régi szólam, nem új, nem is önálló. Átvette a német ve-

zetőktől. De nem is ez a fontos, hanem annak a felismerése, hogy egyéni lemondás, áldozatvállalás nélkül nincs győzelem.

Ezért szűnjön meg minden vonalon az ijedt félelem, a „mindennek mindenáron” való összevásárlása, a kapzsi árdrágítás, hosszú időre való készletek halmozása, felesleges készletek rejtetegetése, mert mindezek kimerítik a hazaárulás valamilyen fokozatait és csak azok malmára hajtják a vizet, akik ma is következetesen a londoni rádióból nyerik híranyaguk kiegészítését.

Nincsen sürgősebb feladat az iskolákban, a templomokban, az egyletekben és általában minden magyar ember szívében — mint maradéktalanul kiépiíteni, kinövesztetni, vagy továbbfejleszteni ezt a közösségi érzést, melynek jelenléte a biztos győzelmet, hiánya, vagy megta-

gadása a biztos bukást jelenti.

És mintha a Gondviselés is erre a közösségi érzésre akarná még jobban rávezetni népünket: évek óta próbál nehéz, természetlen esztendőkkkel, mintha csak rá akarná kényszeríteni szemeinket, hogy lássuk végre komolyan kötelességeinket, s értsük meg, hogy testvérek vagyunk, hogy nemcsak szavakkal, hanem komoly tettekkel kell egymás mellé állanunk!

Bizunk népünk megértésében, bizunk a kormányzat éberségében, mely nem engedi, hogy egyesek súlyosan nélkülözzenek, amíg mások bőségben lakmároznak, hanem elejét veszi az ilyen lehetőségeknek, és lesújt a közösségi kötelesség megszűrére! De mindenekfelett bizunk a gondviselő Istenben, ki nem enged erőnkön felül kísértetni, hanem megmutatja nekünk — hozzá kiáltóknak — a szabadulásújtját. De csak akkor, ha betartjuk parancsolatát: „Egymás terhét hordozzátok!”

Szent László

példája

Ma ismét időszerű, hogy megemlékezzünk Szent Lászlóról. Most ünneplik ugyanis Nagyváradon születésének 900. évét. De ettől az időbeli találkozástól eltekintve, nyomósabb okok is készítetnek bennünket, hogy újból Szent László daliás alakjára emeljük tekintetünket. Mert íme, az elénkmeredő problémák, melyeknek megoldásában évek és évtizedek óta verítkeznek nemzedékünk, meglepő egyezést mutatnak a daliás király korának alapvető kérdéseivel.

Csak arra kell gondolnunk, hogy Szent Lászlónak uralkodása javarészt a magyarság érdekeinek, szellemi, erkölcsi és anyagi birtokállományának megoltalmazására volt kénytelen áldozni. Úgyszólván egész uralkodásán alatt harcban állott a minduntalan betörő pogány kúnokkal, akik el akarták ragadozni fogható értékeinket és a maguk alacsonyabbrendű életformájának kedvéért mindenáron ki akartak forgatni bennünket magasabbigényű, lelkebb és gazdagabb erkölcsi tartalmú műveltségünkől. Szent László azonban keményül ellenállott nekik, mert nem tűrhette, hogy forrón szeretett nemzetét akár anyagiakban, akár szellemi és erkölcsi értékeiben megkárosítsák. Rettenhetetlen bátorságával, csatabárdjának ellenállhatatlan erejével mindenütt diadalra vezérte hadát. Az ellenséges seregek „összetörésének színe előtt”, s vezérek „mint a karvaly körmétől megtépett rucák, futva menekülének.”

Ma nagyjából ugyanolyan a magyarság helyzete. Ismét a Kelet felől jövő pusztító és romboló szellemiség ellen kell harcolnunk, csakúgy, mint Szent László idejében. De a harc ma bizonyos tekintetben könnyebb, mint akkor, mert nem az ország határain belül, Cserhalomnál, Kisvárdánál, Pogándinál, vagy akár Orsovánál, hanem messze távol, a mesés Meotisz ingoványai körül folyik. De más tekintetben meg nehezebb, mert nem szervezeten hordák, hanem polki leleményességgel megszervezett nagyhatalom rettentő ereje ellen kell küzdenünk. Itt valóban Szent László elszántságára és minden akadályon diadalmaskodó vitézségére van szükségünk. Ezért élelthálá-harcunkban nem idézhetjük eleget szellemét.

(Jövő számunkban folytatjuk)

Nagyválasztmányi ülés a MÉP-ben

Dr vitéz Zerinváry Szilárd, kerületünk országgyűlési képviselője hatalmas beszédben adott tájékoztatót bel- és külpolitikánkról

A Magyar Élet szarvasi szervezete május hó 3-án, vasárnap délután 3 órai kezdettel igen látogatott nagyválasztmányi ülést tartott Selmeczy Géza kerületi elnöke alatt a Polgári Körben. Jelen volt az ülésen dr. vitéz Zerinváry Szilárd, kerületünk országgyűlési képviselője is. A Magyar Hírszék elmondása után Selmeczy Géza elnök ismertette azokat az okokat, illetve az ország és párt életében a közelmúltban előfordult zúfolt eseményeket, amelyek a mai ülés egybehívását fontossá és szükségessé tették (miniszterelnök-változás, új miniszterek kinevezése, stb). Majd felkérte a jelenlévő dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselőt, hogy ismeresse a jelenlegi bel- és külpolitikai helyzetet. Képviselőnk előlírójában Kállay Miklós miniszterelnök bemutatkozásáról, s már ismert programjáról szólt, különösen kiemelve annak a fajvédelemmel kapcsolatos kitételeit (fokozottabb fajvédelem, a zsidóbirtokok kisajátítása, házhelyakció, kislakások építése, stb), amely programban benne van egész belpolitikánk felépítése, s vonalvezetése. Megnyugtató kijelentéseket tett közellátási helyzetünkről, majd a tengely-hűség kifejezésébe sűrítette össze külpolitikánkat. Nyílt színvallásra és komoly

részvállalásunkra van szükség a kommunizmus elleni döntő küzdelemben, s legnagyobb részben ez az állásfoglalás irányítja a mi kül- és belpolitikánkat. Zerinváry Szilárd nagy tapsal fogadott beszámolója után Orosz Iván számolt be a választmány előtt az országos nagyválasztmányi ülés lefolyásáról, utána Korim Kálmán kerületi titkár tartott rendkívül alapos felkészültségre valló, tanulmány-szerű előadást arról, milyennek kell lennie a jó magyarnak, s hogyan kell betöltenie hivatását úgy, hogy hasznos tagja lehessen nemzetének. Tanulságos előadását halás taps jutalmazta. Tárgyalta ezután a nagyválasztmány azt a közel 50 aláírással beadványt, amelyben a párttagok fokozottabb ellenőrzését kérik, az idegen rádiók híreit állandóan propagáló, úgynevezett „zs”-vitaminosoknak. A nagyválasztmány oly értelemben foglalt állást e kérdésben, hogy beadványval fordul a képviselő útján a párt vezetőséghez a közigazgatási hatóságokhoz azzal a kérelemmel, hogy konkrét esetekben a nemkívánatos, a közhangulatra káros elemek rádiókészülékei koboztassanak el. Gaál János rövid felszólalása után a lelkes hangulatú, s jól sikerült nagyválasztmányi ülés a Himnusz elénekzésével ért véget.

Ara 10 fillér

SZEMELVÉNYEK Uj mozi nyílik Szarvason

Tessedik Sámuel „Szarvasi Nevezetességek, azaz Szarvas mezőváros gazdasági krónikája”-ból. Az eredeti német kéziratból fordította dr. Nádor Jenő.

... 1761. Néhány pajkos és vakmerő iskolásfiú a Blásius-kantáció alkalmával kifosztotta derék papjuknak a papi kertben lévő tanulószobáját, összezaggatták az ott talált képeket, térképeket, összezúzták a föld- és éggömböt, s oly pusztítást vittek véghez, mintha ellenség járt volna ott. E kihágást keményen megbüntették, s az eset alkalmat adott a Blásius-kantáció megszüntetésére. Sokszor ily borzasztó kihágásoknak kell előbb az embereket figyelmeztetni, hogy elavult szokások megszüntetését megfontolás tárgyává tegyék.

Nagyon kezd terjedni e vidéken a kukoricatermelés; részletesen kell itt leírni az új gazdasági ág hasznát, hogy lássuk, mint emelkedik ezáltal is a község jóléte.

1. A vagyonos gazda, kinek sok földje van, s ősszel és tavasszal gyakran nem tudja az egészséget megművelni, oly terményt kap általa, melyet valamivel később kell művelni, mint más nyári terményeket, mert annak a dér ártalmára van.

2. Sokezer szegény ember keresethez, s néhány hétig táplálékhoz jut az ásásnál, feltöltésnél, hazaszállításnál és fosztásnál, mielőtt még a nagyobb mezői munkák megkezdődnek.

3. A disznók, lovak ökrök és a baromfiak új és igen tápláló eleséget kapnak.

4. Ha más termények rosszul sikerülnek, a kukoricát nagyon jól lehet használni kenyér-, málé- és polenta-sütésre, kásának, továbbá ló és ökör részére takarmánynak.

5. A vad-zabtól, bogáncstól, repcétől, fűgyökerektől (taraska) és más gazitól elcsúfított földek a kukoricatermelés által megtisztulnak, termökké lesznek, mert a szénsav a nagyon magasra nőző kukorica árnyékában jól összegyűlik.

6. Az ugarföldek így hasznosítva, s a következő gazdagabb terméshez oly jól elő lesznek készítve, hogy még oly rossz évben is, amikor más földek nem teremnek, ezek jól megművelve kitűnnek, gazdag termés-áldást hoznak, s máris példabeszéd ez a vidéken, hol „áldott” ugarföldekről beszélnek. Ez sok gazdának hihetetlen és mégis igaz.

7. Hát mégha a kukoricának vasboronával, s ekével való jobb és könnyebb megművelése divattá válna, micsoda lépés lenne az a javított gazdálkodás terén?

8. A kanadai kukoricából való pálinkafőzésről más alkalommal szölok.

A himlő ismét dühöng.

A szülöttek száma 256 volt, az elhunytaké 230. Házasságot kötött 62 pár ...

Koszorú, virágcsokor megrendelhető a Krebs kertészetben. — Telefonszám: 117

Régóta nélkülözötte már községünk igényes mozilátogató közönsége egy új, kizárólag a szórakozó közönség érdekeit és kívánságait szem előtt tartó új vállalkozás létesítését. Örömmel jelenthetjük, hogy közönségünk kívánsága a legközelebbi jövőben már sikerül, amennyiben új, második mozi

engedélyezéséről lehet szerencsénk beszámolni. Tóth György és Bruncsák János ugyanis a napokban kapták meg az engedélyt a belügyminisztériumtól egy új mozgófényképszínház létesítésére. Az új szórakozóhely egyelőre a Szarvasi Gazdák és Földművesek Körének Vigadó helyiségében nyert el-

helyezést, természetesen a legmodernebb berendezéssel, a legkényesebb igényeket is kielégítő felszereléssel. Az eddigi tervek szerint az új mozi május hó 23 án, pünkösd szombatján nyit egy nagyszerű magyar filmmel.

Bővebbet jövőheti lapszámunkban írunk majd.

Menetrend-változás:

A magyar királyi államvasutak május 4-től új menetrendet léptettek életbe, amelyet az alábbiakban közlünk:

Szarvasra érkező vonatok:

2 óra 46 perckor	Mezőtúrról	(Csak Szarvasig)
6 óra 29 perckor	Mezőtúrról	
7 óra 32 perckor	Mezőtúrról	
13 óra 28 perckor	Mezőtúrról	
16 óra 27 perckor	Orosházáról	
18 óra 42 perckor	Orosházáról	
18 óra 44 perckor	Mezőtúrról	
20 óra 11 perckor	Mezőtúrról	(Csak Szarvasig)

Szarvasról induló vonatok

5 óra 26 perckor	Mezőtúrra
6 óra 31 perckor	Orosházára
7 óra 35 perckor	Mezőtúrra
13 óra 30 perckor	Orosházára
16 óra 29 perckor	Mezőtúrra
18 óra 46 perckor	Mezőtúrra
18 óra 45 perckor	Orosházára
23 óra — perckor	Mezőtúrra

Ezek alapján ismét jár az u. n. törvényszéki vonat, mely reggel indul (5 óra 26 perckor) és érkezik (20 óra 11 perckor.)

Ezen vonatnak van csatlakozása a Budapest felé induló személyvonatnak, mely 10 óra 18 perckor érkezik Budapestre. A Budapestre este induló személyvonat utasainak ezután nem kell 6 óráig várakozni Mezőtúron, mert a szarvasi utasok 2 óra 46 perckor a csupán Szarvason közlekedő motorossal itthon lehetnek.

A törvényszéki vonatnak Gyomán csatlakozása van Nagyvárad felé, ez a járat korán délelőtt érkezik oda. Nagy kár, hogy a 14 órakor, Csabáról Budapestre induló személyvonathoz még nincsen csatlakozás, de ettől eltekintve, az új menetrendet a legnagyobb örömmel fogadja az utazó közönség, mert megszabadult azoktól a rettenetes hosszú várakozásoktól, melyeket egy-egy csatlakozás kedvéért voltak kénytelenek elszenvedni.

Budapest felé tehát nincs éjjeli személyvonat, hanem reggeli, illetve délelőtti. Gyorsvonat is délelőtt indul Budapest felé. (A délutáni személyhez még nincsen csatlakozás.) Budapestre délután gyorsvonat indul, este személyvonat.

Hirek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. h. ev. ó-templomban vasárnap délelőtt 10 órakor magyar, az újtemplomban 8 órakor tótnyelvű istentisztelet van.

Istentiszteletek a szarvasi róm. kat. templomban: vasárnap délelőtt 8 órakor diákmise, 9 órakor csendesmise, 10 órakor szentbeszéd, nagymise. Köznapokon mise egynegyed 8 órakor. Délután májusi ajtatosság. Május 1., 2. és 3-án vasár- és ünnepnap 6 órakor szent beszéddel. A többi napokon fél 7 órakor.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Arvaház dísztermében.

— Halálozás. Csatai Béla, vitéz Csatai György ev. tanító fia, f. hó 5-én hosszú, kinos szenvedés után a gyulai kórházban, 17 éves korában elhalt. A porig sújtott család gyászában őszinte együttérzéssel osztózik a népszerű és szeretett tanítócsalád minden ismerőse és barátja.

— Kitüntetés. Bárány Miklós karp. őrmestert, a Szarvasi Takarékpénztár tisztviselőjét az orosz fronton tanúsított hazafias, bátor magatartásáért a bronz vitézségi éremmel tüntették ki. Gratulálunk!

— Képviselői panasznap. Dr. vitéz Zerinyi Szilárd, kerületünk országgyűlési képviselője f. hó 9-én, szombaton délután 3-5-ig a Polgári Kör helyiségében panasznapot tart. Ez alkalommal a hozzáfordult választóknak mindenben készséggel rendelkezésre áll.

— Tanítóválasztás. A békés-szentandrás ref. egyházközség presbitériuma a Dobó László távozásával megüresedett kántortanítói állásra Sima Sándor s. lelkészt választotta egyhangúlag meg.

Zöld hitelt folyósít a Szarvasi Takarékpénztár.

— Megszűnt a Perczel-cukrászda. Hosszú, hat évtizedes múlt után bezárta kapuit a Perczel cukrászda, Szarvas e messzeföldön híres, megbecsült és szeretve-tisztelt cége. Kedves emlékek, őszinte megbecsülés kíséri a jól megérdemelt nyugalmába vonult Perczeléket.

— Orvosi hír. Dr. Tokai Lajos belgyógyász és Röntgen-szakorvos rendelését ismét megkezdte. 833

— Ifjúsági hangverseny. A szarvasi gimnázium, áll. közép-fokú gazdasági tanintézet, tanítónőképző-intézet, ág. hitv. ev. elemi, állami elemi, róm. kat. iskolák tanulói f. hó 14-én délután 4 órakor a gimnázium udvarán, a Vöröskereszt javára iskolaközi ifjúsági hangversenyt rendeznek Fasang Árpád zene-tanár, dr. Bagotai István tanár, Tauth Antal és ifj. Lipták Mihály kántortanítók vezetésével. A tartalmas műsorú hangversenyt szíves figyelmébe ajánljuk a zenekultúra iránt mindig érdeklődő közönségünknek, mert a nagy hozzáértéssel, lelkesedéssel és nagy munkával előkészített hangverseny valóban méltó, hogy minden ember meghallgassa. Belépődíjak nem lesznek, műsormegváltás kötelező. Zenekultúrának ezen újabb, szép fejezete elé nagy várakozással tekintenek úgy a szakértők, mint az érdeklődők. Sajnáljuk, hogy a magyar rádióban — a túlsok idegen zeneszám helyett — nem kerülhet közvetítésre egy ilyen komoly vidéki hangverseny.

Zöldhitelt folyósít a Szarvasi Takarékpénztár.

— Meghívó. A szarvasi Polgári Kör évi rendes közgyűlését 1942. évi május hó 17 napján délután fél 4 órától tartja meg saját körhelyiségében. Ezt megelőzőleg a választmány tartja meg előkészítő ülését 3 órától. Ezen közgyűlésre a kör tagjait, a választmányi ülésre a választmány tagjait ezúton is meghívom. Szarvas, 1942. évi május 6 án. Vitéz Biki elnök. Táragsorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Előző évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Jegyzőkönyvhitelesítők kiküldése. 4. Elnöki beszámoló az elmúlt évről. 5. A gondnoki és jegyzői tisztesség betöltése. 6. Múlt évi zárszámadás bemutatása. 7. Számvizsgáló bizottság jelentése. 8. 1942 évi költség-előirányzat előterjesztése. 9. A felmentvény megadása. 10. Indítványok. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés 1942. évi május hó 27. napján délután 6 órakor lesz megtartva ugyancsak a kör helyiségében és ez a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes. Ezen közgyűlésre külön meghívó nem fog kibocsájtatni.

Építetők figyelmébe!

Tégla-szükségletét már most jegyeztesse elő a téglagyár irodájában

Grexa Pál és Társai
tégla- és cserépgyára. Telefon 118.

851

Fiatal ügyes leányt
azonnali belépésre felvesz a
Müller könyvkötészet

— Pályázati hirdetés. A Szarvasi Járási Ipartestület segédjegyzői állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak önálló fiatal iparosok, akik az írásban és olvasásban kellő jártassággal rendelkeznek. A közép- vagy polgári iskola IV. osztályának elvégzésével rendelkezők előnyben részesülnek. Pályázathoz csatolandó az iskolai és hat hónapnál nem régebbi keleti erkölcsi bizonyítvány. Pályázati határidő 1942. május hó 29-én délelőtt 10 óra. A pályázatok a Szarvasi Járási Ipartestület előjáróságához címezve a hivatalos órák adandók be. Ipartestület elnöksége. 878

— Szent László ünnepély a Szent István Otthonban. Szent László királyunk szentté avatásának 750 éves fordulójának alkalmából az Actio Catolica Szarvasi Szervezete f. 9-én, szombaton este 8 órakor a Szent István Otthonban nagyszabású ünnepélyt rendez a következő műsorral. 1. Ének Szt. László királyról. Éneklük az elemi iskola tanulóit. 2. Dr. Ópalotay János: Szent László Nap-bite. Szavalja Csenki Julianna polg. iskola IV. o. tanuló. 3. Koronás Szentünk. Éneklük az elemi iskola tanulóit. 4. Arany János: Szent László király. Szavalja Lázár Imre a gazd. tanintézet IV. o. tanulója. 5. Szent László királyunk. Éneklük a Szt. Cecilia Énekkar. Vezényel Tauth Antal. 6. Ópalotay János: Szent László gyermekkor. Színjáték 1 felvonásban. Előadják a gimn. tanulók. 7. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Ugrin László főszolgabíró. 8. Corelli: Templomi Sonáta. Quartet. Előadják: Gászó György, dr. Bagotay István, dr. Falusi Imre és Tauth Antal. 9. Dr. Ópalotay János: Szent László hőnéd-szózata. Szavalja: Tekulics Károly gimn. VIII. o. tanuló. 10. Bárdos Lajos: Isten az áldás. Háromszólamú k'non. Éneklük a Szent Cecilia Énekkar. Vezényel: Tauth Antal, zongorán kísér Privler Pál. 11. Szent Mihály: Szt. László király, Te kellesz nekünk. Szavalja: Fodor Katalin. Az ünnepélyt nb. olvasóink figyelmébe ajánljuk, s arra mindenképp érdeklődöt ezúton is szeretettel meghív a rendezőség.

— Cséplő- és vetőmagtisztítógépek előtti tanfolyam szervezése Szarvason. A tanfolyam célja, hogy hallgatóival a cséplő és vetőmagtisztítógépek szerkezetét, helyes kezelését, karbantartását és üzemeltetését rendszeres elméleti gyakorlati oktatás útján megismertesse. A tanfolyam előadásokból, gyakorlatokból és pári üzemek látogatásából áll. Az előadások összesen 48 órában hétköznapi napokon tartanak. (8 nap). A tanfolyamra felvétel minden 18 életévet beöltött egyén, aki a cséplő- és vetőmagtisztítók szervezését és kezelését megismerni kívánja. A felvételnél előnyben részesülnek a cséplő- és vetőmagtisztítógépek tulajdonosai, továbbá ezek gyártásánál foglalkoztatott szakmunkások, vagy azok, akik a motorkezelői tanfolyamot sikeresen végezték. Bővebb felvilágosítást az alulírt tanfolyami helyi vezető nyújt. Felkérem a

Nagyszabású házépítési program a közzölési szövetkezet kebelében

Régi, soha a kielégítő megoldás stádiumába nem jutott problémája csaknem az egész alföldnek, s így természetesen a szarvasi járásnak is a munkások házhelyakciója, ill. házépítésének a kérdése. Történetek ugyan a múltban is dícséretes kezdeményezések, sőt kivételezések, mindezek azonban, most látjuk csak, a legtöbbször félmegoldásoknak bizonyultak egyszerűen azon tényről fogva, hogy vagy csupán házhelyet biztosítottak az arra rászorultaknak, vagy pedig olyan fizetési feltételű kölcsönt a házépítéshez, amelyet egy kétkézi munkás, különösen ha a jó Isten családdal is bőven megáldotta, soha letörleszteni nem tudott. Kormányzatunk népi politikájának egyik mellék, de nem kevésbé fontos hajtása az u. n. kertés munkások építése, mely azonban örömmel adjuk hírül, nem csupán program maradt, hanem máris a közeli megvalósulás reményével kecsegtet. Annál is inkább remélhetjük ezt, mert a kérdés megoldását egy rövid ideje életre-

hívott, de máris igen nagy és letagadhatatlan szociális eredményeket ért el intézmény, a Vármegyei Közzölési Szövetkezet vette kezébe, a tőle megszokott gyors intézkedéssel. Már ennek hatása látszott meg azon az értekezleten, amely csütörtökön délelőtt volt a község háza nagyteremben a meghívott érdekeltek képviselői: a Közzölési Szövetkezet igazgatója, Novák József, kerületi szociális felügyelőnk: Valkó László, dr. Ugrin László főszolgabíró és a község előjáróságának — élén vitéz Biki Nagy Imre főjegyzővel — közreműködése mellett zajlott le.

Az értekezlet, ill. megbeszélés keretében a kertés család házak építése állott. Az ezzel kapcsolatos programot Valkó László kerületi szociális felügyelő ismertette. Igen talpraesett, a kérdés és a helyzet komolyságához illő felszólalások hangzottak el az érdekeltek részéről is, s igen jóleső gondoskodásról tanuskodó kijelentések a járás főszolgabírája és a község előjárósága részéről is, ezekre viszont a ko-

moly programnak megfelelő és hozzá igazodó reflexiókat hallottunk Novák József közzölési szövetkezeti igazgatótól. Nem akarunk a tervek kivitelezésének elébe vágni, annyit azonban máris közölhetünk, hogy gyökeres megoldás lesz ez az újabb akció, s bizony merjük hinni, hogy a legközelebbi időn belül kedvező fizetési feltételek mellett, miket a legnagyobb családú munkásember is könnyen elvisel (sőt!!!), épített 600 négyszögletes keretes családi házak egész sorában gyönyörködhetünk mindannyiunk öröme és meglepedésére. E kérdésről legközelebbi lapszámunkban bővebben írunk majd, részleteiben is ismertetvén a nagyszabású házépítési tervet.

A fentihez hasonló értekezlet tartottak Ócsodón és Békésszentandrásán, (ahol talán legsúlyosabb a házhelyakció kérdése), Csabacsüdön és Kondoroson, mindenütt a legnagyobb megelégedéssel találkozván, örömet szerezve a saját hajlék után vágyakozó becsületos magyar munkástömegeknek.

t. érdekelteket, hogy a tanfolyam felvételére minél előbb jelentkezni szíveskedjenek. Egyidejűleg felhívom figyelmét mindazon érdekelteknek (férfi- és nőszabók, asztalos, géplakatos stb.) figyelmét, hogy szakmabeli tanfolyamuk rendezése céljából és azon való részvétel végett alulírt helyi vezetőnél jelentkezzenek.

Tókos Lajos ipartestületi jegyző, tanfolyami helyi vezető.

— Körmönfont tolvajok a bíróság előtt. Csasztyan Györgyné, Glemboczkai Jánosné törülközőt, szakajtórúhát és egyéb háztartási cikket loptak el Glemboczkai Annától. Feljelentés folytán a csendőrség elé került az ügy, s itt a delikvensnek be is ismerték bűnösségüket. A járásbírószágon azonban visszavonták a csendőrségen tett vallomását, s letagadtak mindent. A bíróság bizonyítékok hiányában fel is mentette mind a két vádlottat. A csendőrség tovább folytatta a nyomozást, megkerítette nemcsak az orgazdákat, kiknél a lopott árut értékesítették, de az ellopott dolgokat is megtalálták. Ügyüket a csendőrség most már az új bizonyítékokkal ismét a bíróság elé terjesztette, mely a közeljövőben új tárgyalást tart Csasztyanné és Glemboczkai ügyében. Érdekes, hogy Glemboczkai az azon célból, hogy a gyantát magáról végérvényesen elterelje, önbetörést is követett el. Ez sem használt, sőt valószínű még annak is lesznek bírósági következményei.

— Hurokra került egy gabonás-kocsmáros. Régóta hírlük már, hogy Melis János décsilapos környéki kocsmáros az italmérés tisztaság mellett kevésbé tisztességes, de annál jövedelmezőbb üzlettel is foglalkozik. Több oldalról történt azonos feljelentés alapján munkához látott a csendőrség is és megállapította, hogy

Melis János a környékbeli szarvasi és endródi fiatalemberek orgazdája volt, s nemcsak áron alul természetesen megvásárolta a szülők és munkaadóktól elemelt gabonaműveket, de további bűnözésre is sarkalta a megfélemlített fiatalembereket. Attették ügyét a gyulai törvényszékhez.

NYILTTÉR.*

Előrehaladott korom és meggyengült egészségem miatt megválni kényszerültem üzletemtől, amelyben igaz magyar szíjjel, sok szeretettel, jószándékkal, komoly igyekezettel törekedtem 61 esztendőn át szolgálni, kielégíteni nagyrabecsült vendégeim igényeit, kívánságait és kényelmét. Szeretném, ha távozásom valamennyi, nekem kedves emlékü, vendégemben ugyanolyan érzelmeket támasztana, mint bennem, s — úgy gondolom — megérdemelt, mindenesetre szükséges nyugalomban ugyanazt a szeretetűk, s megértésük kísérne el, amelyet hat évtizedet meghaladó működésem során mindenki részéről tapasztalni, s nap, mint nap jólesően érezni szerencsém volt. A magam, s az utóbbi esztendőmben a munka oroszlanrészét vállaló leányom, Terézia nevében is hálás szívvel megköszönve a nagyrabecsült közönség iránymunkában mindenkor megnyilatkozott jóindulatát, kívánjuk: Isten áldása legyen mindannyiunkon.

Szarvas, 1942. évi május hó.

Özv. Perczel Jánosné és Terézia
875 cukrárszdatulajdonos.

*E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és kiadóhivatal.

521—1942 sz.

Hirdetés

A Körös—Tisza—Marosi Ármestésítő Társulat Békés-Bábockai szakasza védőtöltéseinek fűtermése a szakaszigazgatóság által összeállított eladási feltételek mellett az alábbi sorrend szerint kerül a helyszínen készpénz fizetés mellett értékesítésre:

Május 18-án, hétfőn reggel 8 órakor kezdetét vesz az értékesítés a halásztelki vasúti hídnál és halad Endrőd felé estig a 8. sz. Fazekaszugi órházig.

Május 19-én, kedden reggel 7 órakor kezdődik a 8. sz. Fazekaszugi órháznál és halad délig a 6. sz. gyomai órházig és onnan délután 2 órakor folytatva estig a Gyoma-mezőberényi határig, vagyis a védőtöltés 23.500 folyóméteréig.

Május 20-án, szerdán reggel 7 órakor a Gyoma-mezőberényi határnál, vagyis a védőtöltés 23.500 folyóméterénél és halad délig a 3. sz. Köröstarcsai órházig és onnan délután 2 órakor folytatva estig a védőtöltés 7000 folyóméteréig.

Május 21-én, csütörtökön reggel 7 órakor kezdődik a védőtöltés 7000 folyóméterénél és halad Békés felé a békéi élővízcsatorna zilipjéig.

Május 22-én, pénteken reggel 8 órakor kezdődik a halásztelki vasúti hídnál és halad Békésszentandrás felé délig a 12. számú szentandrásai órházig, onnan délután 2 órakor folytatva a védőtöltés 68.500 folyóméteréig.

Május 23-án, szombaton 9 órakor kezdődik a védőtöltés a 68.500 folyóméterénél és halad Ócsodó felé délig a védőtöltés 75.000 folyóméteréig, onnan délután 2 órakor folytatva bábockáig, vagyis a védőtöltés 80.600 folyóméteréig.

Szarvas, 1942. május 6.

Kelen József
szakaszfőmérnök.

Köszönetnyilvánítás
Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik szeretett nagypapánk
Kántor Mihály
végtisztességén megjelenve, méretetlen fájdalomukat együttérző részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton fogadják megtört szívűnk köszönetét.
Szarvas, 1942. évi május hó 4.
Ifj. Rohony János
és családja.
853

ELADÓ néhány nagy és kisebb
M Á R K Á S
OLAJFESTMÉNY
III. ker. Széchenyi-u 109 sz. 877

A Magyar Gabonakereskedelmi Rt budapesti cég kirendeltsége, Mezőtúr — Kossuth-u. 5. sz. Szarvas és környékére Hombár és egyéb áruk vásárlásához bizományost keres
Olyan megbízható, öskeresztyén ajánlközását kéri, aki kellő anyagi garanciát tud nyújtani és megfelelő szakértelemmel rendelkezik.

Zöldhiteit folyósít a Szarvasi Takarékpénztár.

Körösparton
dr. Szathmáry László tulajdonát képező két **nyaralóépülete**
eladó, esetleg bérbbe kiadó.
Érdeklődni lehet a Müller könyvkereskedésben.
898

ERNYŐKET
készítek, javítok és átbú-zok választott anyagból is **LITAUZKY GYÖRGY**
esernyőkészítő-mester
I. ker. Szakács-utca 324.
Piacon állandóan kint vagyok és rendeléseket ott is felveszek.
894

Eladó Királyságon
100 kishold
tanyás ingatlan parcellázva is. Ugyanott
12 kishold
tanya nélküli ingatlan.
Érdeklődni lehet
Dr Gémes Szilárd
ügyvédnél, Szarvason.
892

Zöldhiteit folyósít a Szarvasi Takarékpénztár. 895

Meghívó.

A Szarvasi Hengergőzmalom, mint Szövetkezet 1942. évi május hó 17-ik napján délelőtt 11 órai kezdettel a Kisgazdakör helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagokat ezúton is meghívja az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető és hitelesítők kiküldése.
2. Az alapszabályok 1, 12, 13, 17, 21, 22 paragrafusának módosítása és a 28, 29 paragrafusokkal való kiegészítése.

Mit láttam Oroszországban ?

ÍRTA :
MIGEND DEZSÓ

Befejező közlemény: A bolsevizmus elpusztítja önmagát

Azt hiszem, egyelőre eleget írtam arról, amit a szovjet „elvezett paradicsom”-ában láttam.

Akinek egy kis esze van, aki gondolkozni tud, ennyiből is eleget tanulhatott.

Örömmel tapasztaltam, hogy t. Olvasóim időközben nagy érdeklődéssel faggatták ki az orosz harcterről hazatért honvédbajtársakat. Megmutatták nekik közleményeimet és véleményemért kérték azokról.

Ezt igen okosan cselekedték, mert így maguk is meggyőződhetek fiaik, testvéreik, rokonaik, vagy falubeli jóismerőseik előszavai által, hogy amit leírtam, az első szótól az utolsóig igaz. Nem propaganda, hanem egyszerű valóság, mégpedig elrettentő valóság.

Semmit sem túloztam, hanem

inkább elhallgattam sok szörnyűséget, amit nem lehet leírni.

Ezen a vidéken tehát senki sem mondhatja, hogy nem tudja, mi az a bolsevizmus.

Aki pedig ezeketán még mindig a bújtogatás nyomdokain jár, aki még mindig a vörös zsidó eszmeáramlat felé mutat hajlandóságot, az nem nevezhető többé megtévedt embernek, hanem csak tudatos gonosztevőnek.

Mindnyájunk ellensége az, aki a züllésnek, a nyomornak, a kinszenedésnek az általam ismertett fertőjét, a bolsevizmust csak egyetlen szóval is szolgálja.

Aki még ma is vörös-érezelmű, az csak megfizetett hazaáruló lehet!

Józanészű, tisztalelkű ember

nem vállalkozhatik arra, hogy saját lejtőjét, saját családját taszítsa a legszörnyűbb kínhalál: a zsidó szovjetpokol felé.

Am nem elég a zsidó vörös fertőtől való elzárkózás.

Cselekednünk kell!

Mindenki részese a szovjetveszedelem mindenkorra való megsemmisítéséért folyó harcnak.

Úgy harcoljon itt is mindenki ebben a háborúban, mint a honvédek odakint az orosz pusztákon.

Semmi áldozat, semmi nélkülözés ne legyen sok, hiszen a magunk küszöbét, családunk házfedelét, asszonyainkat, leányainkat és gyermekeink életét védjük.

Nézzünk gyermekeink tiszta, ártatlan szemébe: értük kell

harcolnunk és értük kell győznünk!

A bolsevizmus halálos ítélete elhangzott. Az emberi társadalomfejlődés történetének és az orgyilkosságokkal, tömegmészárlásokkal, emberevéssel, vérfertőzéssel és lélekirtással terhes, szégyenletes, fekete fejezet nem ismétlődhetik meg soha többé!

Bizonyos, hogyha ez a háború ki nem tör, a bolsevizmus önmagát pusztította volna el. Ezért akarták Európára zúdítani kiéhezett vadállatias tömegeiket a szovjetzsidók. Bármilyen szörnyű volt terroruralmuk, már nem volt elég. Háborúval akarták elterelni és levezetni a becsapott és kifosztott tömegek szörnyű dühének kitörését.

Közel kétszázmillió embert csaptak be és vezettek orránál fogva a szovjetzsidók, de nem csaphatják be a végzetet, amely méltó módon sújt le rájuk!

TESTEDZÉS

Néhány szó a kondorosi 5:1-ről

Az elmúlt vasárnap Kondorson játszott barátságos mérkőzést a Turul első csapata az agyontartalékolt KoTE ellen. A szarvasi gárda, mindvégig kiábrándítóan rosszul játszva, megérdemelt — 5:1 arányú — vereséget szenvedett. A nagy vereség a Turul játékosainak szív- és lelkesedéssel nem törődöm játékának az eredménye. Rossz volt nézni azt, hogy a tizenegy játékos egytől-egyig milyen komolytalanul vette a mérkőzést. Egy cseppnyi akarat sem láttunk még azoknál sem, akiket ezelőtt példaképül állíthattunk nemcsak játékos-társaik, hanem Szarvas labdarúgásért rajongó közönsége elé is.

Az egész mérkőzést egyébként nivólan csapkodás, két csapat lagymatag, labdarúgásnak egyáltalán nem nevezhető „játéka” jellemezte. Bár ezt is inkább a Turul játékosainál láthattuk, a kondorosi fiúkat legalább az akarás hajtotta a győzelem felé, amely meg is hozta a fentebb írott győzelmet, nagyon is könnyen. Az ilyen lelki felkészültségű Turult nem nagy megerőltetés legyőzni: ez a 11 már akkor le volt győzve, amikor pályára lépett! Abban a tudatban soha sem szabad a pályára lépni, hogy győz az ellenfél! A Turul pedig így ment át Kondorosra. Előre elkönyvelték a KoTE nagy győzelmét, amely bizony be is következett.

Ezek után elgondolkozhatunk azon, vajon mi lehet az oka annak, hogy az egykor legendáshírű szarvasi lelkesedés és küzdenitűdés nem tud átplántálódni a mostani játékosokba? Erre csak maguk a játékosok felelhetnek akkor, ha bebizonyítják, hogy igenis, tudnak meríteni a múlt jó példáiból. Ennek eredményeit máris látni szeretnénk! A vasárnapi mérkőzésen sokat helyre hozhatnak a játékosok a hibákból, talán mindent! Még annyit: bizonyítsák be, hogy Turul-virtus nem csak volt, hanem ezután is lesz és ér el maradandó sikereket!

Csabacsüdön szintén vereség

A Turul II Csabacsüdön játszott mérkőzést a Rákóczi SE ellen. Az eredmény itt 2:1 (1:1) volt a csabacsüdiek javára. A Turul második csapata — veresége ellenére — egészen jól játszott, s hogy a győzelmet nem szerezhette meg, az csak a súlyos játékvezetői tévedéseknek és balszerencsének tudható be. A két együttes összeállítását a következő volt: RSE: Keresztényi — Korik, Hruska — Fazekas, Balatoni, Brachna — Torda, Weber, Podmaniczki, Litauszky (Filyó), Kéry; Turul: Baranyai — Honthy, Kelemen I — Darida, Hegedűs, Rákosi — Piacsek, Csabaj, Bobvos, Horváth, Roszik. A Turul lendül támadásba és már a 2. percben vezetést szerez Horváth révén. Az egész féldőt végigtámadja a Turul, de az óriási fölényből nem tudnak újabb gólok születni. A csabacsüdiek lelkesen védekeznek, amiben még a szerencse is nagyban támogatja őket. A 44. percben egyenlítő a Rákóczi jogosulatlanul megítélt 11-esből. Szünet után a Turul átcsoportosít: Roszik a kapus, Baranyai középfedezet, balszélsőnek Darida megy. A cserék nem igen sikerültek, mert már a 3. percben szabálytalan, de megadott gólhoz jut a hazai csapat: Weber kézzel dobja a labdát a hálóba. (Szép vízipólógól volt...) A kissé furcsa gól után a Turul azonnal egyenlít Baranyai révén, ám a játékvezető ezúttal is másképp látott. A Turul elkedvetlenedik ezután és csabacsüdi fölény alakul ki, de gólt a jól védő Rosziknak nem tudnak lőni. Jók: Hruska, Balatoni, Filyó, illetve Rákosi, Honthy, Baranyai és Roszik.

Vasárnap: Tótkomlós—Turul

Sorsdöntő mérkőzést játszik a Turul a vasárnap délután 4 órakor kezdődő TLE—TURUL találkozó. Mint már legutóbb is megírtuk, aki győz, az előtt megnyílik az első osztályba való bejutás lehetősége. Reméljük, hogy ezzel minden játékosunk tisztában van és nem „kondorosi formában” fog a csapat játszani, hanem határtalan lelkesedéssel és győzniakarással!

APRÓHIRDETÉSEK

Állást keresőknek és állást hirdetőknél 10 szög 20 fillér, minden további szó 2 fillér. — Egyéb tárgyú apróhirdetések 10 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Háromszori hirdetés esetén 1 P 20 fillér!

Használt kerékpár eladó Krakó 63 sz.	880
IV. ker. 257 számú ház köves út mellett eladó.	889
III. ker. 380/1. számú adómentes új ház eladó.	890
III. ker. 347 számú ház eladó.	887
Eladó fél ház, esetleg egész is, valamint szoba- és konyhabútorok. Érdeklődni II. ker. 203 sz. alatt	886
Kántor Sámuelné háza eladó II. ker. 328.	885
Rózsáson, a Széles-útnál eladó 2 hold szántóföld istállóval és kúttal. Érdeklődni IV. 531., piac alkalmával Gulyás Pálnál.	883
Eladó egy mély gyermekkocsi III. ker. 255. sz.	882
II. k. 92 számú ház eladó. Megtekinthető d. u. 3—6-ig.	881
Eladó egy három lóerős villanymotor (használt) és egy kerékpár új gumival. Ifj. Demcsák Pál bogárn IV. Zrinyi-utca 97. sz.	878
Egy magános nő lakást keres IV. ker. 469 szám.	891
Háromlappás telepesrádió eladó. III. külkerület 505. házszám alatt.	860
4 lakásból álló félház IV. kerület 97. házszám alatt eladó.	864
Eladó I. kerület 524. számú ház. Érdeklődni lehet III. 1. sz. a.	870
Eladó fiatal tehén gyenge fiasborjával a községi szeszfőzdében.	867
Kákán 2 darab hazajáró tehénre járás kiadó. Érdeklődni lehet II. belkerület 136. házszám alatt.	857

Törlesztéses kölcsön

ingatlanokra, I., II. helyre, építkezésre, évi 6 százalékkal. Kereskedőknek, iparosoknak is hosszabb lejáratra. Tisztviselő-kölcsönök csakis jobbállásúaknak — mggántókésektől. F. Szabó, ny. fiókfőnök Szeged, Oroszlán-utca 6. szám alatt.

Két hold jómínőségű hereföld eladó. I. ker. 141. Elefánt-villa. 852

I. kerület 434. számú, kitűnő állapotban lévő ház nagy kerttel sűrűn eladó. Érdeklődni lehet ugyanott. 831

IV. ker. 295 számú ház fűszerüzlettel elutazás miatt eladó. Érdeklődni ugyanott. 845

Kiadó butorozott szoba I. ker. 68 sz. 848

III. ker. 300/1 számú új adómentes ház eladó. 834

Kákán 115 holdas épületekkel bőven ellátott birtok haszonbérbe kiadó. Bővebb felvilágosítást ad dr. Dávid László ügyvéd, Szarvas, 840

Két szoba, konyhás lakás azonnali beköltözésre kiadó. IV. kerület 399. szám alatt. 837

Háromszobás lakást azonnalra keresek. Közvetítő díjazom. Buk Pál Piac 874

Eladó 5 hold szántóföld feleterméssel Inkei-Kákai pusztán. Érdeklődni lehet a vasúttal Janurik fűszerüzletben és II. külkerület 378. szám alatt, Povázas Jánosnál. 855

Érpartí dűlőben öt hold szántóföld sűrűn eladó. — Bővebbet II. kerület 238. szám alatt. 858

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában, Szarvason

1942 Orion, Standard, Telefunken, Siemens, Philips

rádiók újból kaphatók

Kerékpárok, varrógépek, gyermekkocsik.

Csillároknak nagy választék!

Gramafónok, hanglemezek állandóan raktáron!

Javításokat szakszerűen és igen olcsón végzünk!

SZTREHOVSZKY Piac téren. Telefon: 59.